

30 năm cuộc chiến Việt - Trung

Tác Giả: Tán sĩ Ang Cheng Guan
Thứ Tư:, 04 Tháng 8 Năm 2010 04:56

Cußc chißn Vißt - Trung (tháng Hai - Ba 1979) đánh đåu đßm tß hßi nhßt trong lßch sß quan hß hißn đßi hai nßc.

Cußc chißn bßt đßu ngày 17.02.1979 khi chßng 100.000 quân Gißi phßng Nhân dân, có xe tăng và pháo binh hß trß, vßt qua đßng biên gißi 1300 cây sß.

'Đßy bài hßc'

Giao tranh ngßn ngßi nhßng đßm máu kéo tßi ngày 5.3.1979 khi Bßc Kinh loan báo rút quân. Phßi tßi ngày 16.3 thì vißc trißt thoßi mßi hoàn tßt. Nhßng cho tßi mßi cußi thßp niên 1980, Trung Qußc tißp tßc gßy áp lßc lên Vißt Nam tßi biên gißi, và đßa đßy chßngßi Vißt bài hßc thß hai.

Tháng Bßy 1978, khi Trung Qußc lßn đßu nói rß ý đßnh đßy "Vißt Nam mßt bài hßc", đó là đß phßn ßng lßi sß đßi xß cßa chính phß Vißt Nam vßi ngßi Hoa.

Bßc Kinh cáo bußc Hà Nßi ngßc đßi Hoa kißu, xóa bß thßa thußn năm 1955 theo đó không bßt Hoa kißu phßi trß thành công dân Vißt Nam. Đßn ngày 11.7.1978, Trung Qußc đóng cßa biên gißi Vißt - Trung đß kißm soát dòng tß nßn vào Trung Qußc.

30 năm cuộc chiến Việt - Trung

Tác Giả: Tán sĩ Ang Cheng Guan
Thứ Tư, 04 Tháng 8 Năm 2010 04:56

Nhäng lý do thäc säc a chiän tranh läi liên quan mäi quan hä tay ba thay đäi giäa Viät Nam, Trung Quäc và Liên Xô, và sä xâm län Campuchia là đäi mä säi chät.

Ngày 5.7.1979, trong vòng đàm phán giäa Bäc Kinh và Hà Näi, Trung Quäc bä qua vän đä Hoa kiäu và biên giäi, mà đäi cuäc thäng läng "tiäp täc tä vän đä then chät - chäng läi bá quyän".

Trung Quäc nói viäc Viät Nam xâm län Campuchia là mät phän kä hoäch thành läp Liên bang Đông Däng, đi theo "mäu đä bá chä thä giäi" cäa Liên Xô. Ngay tä tháng Chín 1975, Trung Quäc đã ép Lê Duän tä bä quan hä gän gũi väi Liên Xô bäng viäc ký tuyên bä chung chäng bá quyän - nhäng Lê Duän tä chäi.

Mä xa, đänh chän Liên Xô

Chúng ta biät Bäc Kinh bät đäu chuän bä cho mät cuäc chiän Việt - Trung ngay tä tháng Tám 1978.

Ngày 3.11.1978, Hà Näi và Moscow ký hiäp äc häu nghä Việt - Xô. Câu häi län cän đät là vì sao Việt Nam chä ký nó vào lúc này cho dù đã có quan hä gän gũi väi Moscow tä giäa thäp niên 1960?

Cuäc chiän 1979 là đänh đäi mäc a nhäng căng thäng và khác biät đã bä täm đänén vì cuäc chiän Việt Nam

Câu trä läi đäy đä đòi häi ta phäi đäng läi nhäng cä gäng bình thäng hóa quan hä väi Mä cäa Việt Nam sau tháng Tä 1975, và đät nó trong quan hä Việt - Trung trong giai đän này.

Còn câu trä läi ngän gän thì là đän tháng Mä i 1978, rõ ràng sä không säm có sä bình thäng hóa quan hä Mä - Việt. Washington đã chän Trung Quäc thay vì Việt Nam. Việt Nam chä còn lá bài Liên Xô đä chäng läi cái mà hä xem là mäi đe đäa phäng Bäc.

30 năm cuộc chiến Việt - Trung

Tác Giả: Tán sĩ Ang Cheng Guan

Thứ Tư:, 04 Tháng 8 Năm 2010 04:56

Ngày của ASEAN, tổ chức hợp tác chặt chẽ với Bộ Kinh trong suốt thập niên 1980 đã buộc Việt Nam rút khỏi Campuchia, cũng thúc đẩy tuyên bố của nhân quyền phải xem xét quan ngại an ninh của Việt Nam, và rằng tổ chức này không muốn đưa Việt Nam tay Liên Xô sang làm vạ tinh Trung Quốc.

Đây là quan điểm đầu tiên của năm, và sau đó là sáu, nước ASEAN chia sẻ. Không nước nào vui vẻ với sự trở lại của Việt Nam của Trung Quốc. Như đi đến của Singapore tại Liên Hiệp Quốc, Tommy Koh nói tại Liên Hiệp Quốc: "Là ra Trung Quốc không nên tự mình quyết định luật lệ..."

Tán trình bình thường hóa

Biên giới hai nước hiện nay là địa điểm giao thương tập nập

Sự sụp đổ của Liên Xô và Chiến tranh Lạnh chấm dứt năm 1989-90 thúc đẩy Việt Nam và Trung Quốc xét lại quan hệ. Campuchia là trở ngại chính.

Ngày 10 tháng Hai 1985, Lê Duẩn đã bày tỏ niềm tin rằng tình hữu nghị Việt - Trung sẽ phải được phục hồi. Sau đó, có tin nói Lê Đức Thọ thăm Paris, ngoài là để đàm phán về việc đóng cửa biên giới Pháp, nhưng cũng để bí mật gặp phía Trung Quốc.

Cuộc họp Việt - Trung lần đầu tiên sau chín năm, được tổ chức tại Trung Quốc, diễn ra tháng Giêng 1989. Vòng hai được tổ chức từ 8-10 tháng Năm 1989.

30 năm cuộc chiến Việt - Trung

Tác Giả: Tán sĩ Ang Cheng Guan

Thứ Tư,, 04 Tháng 8 Năm 2010 04:56

Nháng så khôi phác quan há còn phái chå viác giåi quyåt mâu thuẫn Xô - Trung. Và điåu này điån ra trong tháng Năm 1989, khi Gorbachev lán đåu thăm Trung Quác, gån ba năm sau điån vẫn cåt måc cåa ông tåi Vladivostok, trong đó ông bày tå ý đånh cåi thiån quan há våi Trung Quác, niåm tin rång tång lai Campuchia phái do ngåi Campuchia đånh đåt và cũng kêu gåi Việt - Trung bình thång håa.

Không lâu sau håi nghå Xô - Trung, måt cuåc håp båt điån ra tåi Thành Đô tháng Chín 1990.

Tháng Tám 1991, Lê Đåc Anh, khi đó là Bå trång Quác phòng, có chuyån thăm không loan báo tåi Trung Quác. Lúc này, thå hå lãnh đåo Việt Nam giå vai trò chå chåt thåi Chiån tranh Lånh, nhå Lê Duån, Trång Chinh, Lê Đåc Thå, đã qua đåi.

Chúng ta vån không biåt nhång gì điån ra trong các cuåc håp båt và không quá båt đó, nhång rõ ràng trong giai đån này, đåc biåt là nåa cuåi thåp niên 1980, Việt Nam không đå månh đå đång co våi Trung Quác, vì bå cô låp, kinh tå suy såp và đån måt så båo trå cåa Liên Xô, nåc tan rã vào tháng 12.1991.

Tin Trung Quác và Việt Nam så bình thång quan há đåc chính thåc loan báo tháng Chín 1991, khi Ngoåi trång Nguyån Månh Cåm thăm Båc Kinh.

Gån mà xa

Kå tå 1991, quan há Việt - Trung rõ ràng đã tăng tiån råt nhiåu. Nhång không có nghĩa là chå có màu hång. Vån đå tranh cãi nhåt, chå quyån tåi Hoàng Sa và Trång Sa, så không thå giåi quyåt trong thåi gian dài, nhång tåi nay, lãnh đåo hai nåc đã bày tå ý chí chính trå không đå vån đå våt quá kiåm soát.

Có hai quan đåm vå quan há Việt - Trung. Måt trång phái nói rång quan há này chå yåu đåc đånh hình bång nhång ký åc låch så. Theo đó, cuåc chiån năm 1979 có thå xem là tåt yåu và câu håi không phái là liåu nó có xåy ra lån nåa hay không, mà là khi nào?

30 năm cuộc chiến Việt - Trung

Tác Giả: Tán sĩ Ang Cheng Guan
Thứ Tư, 04 Tháng 8 Năm 2010 04:56

Tráng phái khác cho ráng mái quan há đác đánh hình bái nháng thá lác bên ngoài hoác nháng tính toán đáa chính trá. Theo quan đáng máa tôi, cuộc chiến 1979 là đánh đáng máa nháng căng thẳng và khác biệt đã báng tám đè nén vì cuộc chiến Việt Nam, khi thá giái ván còn đác hình dung nhá hai khái ý thác há.

Khi chiến tranh Việt Nam chấm dứt và xuất hiện mô hình mới trong quan hệ Trung Quốc, Liên Xô và Mỹ, những khác biệt tám gác trởác đây giá lái xuất hiện.

Hình thù đáa chính trá mới, cũng thêm thành viên ngàn dặm, đã làm bùng phát những nghi ngờ giữa Việt Nam và Trung Quốc. Cuộc chiến 1979 là ví dụ kinh điển khi những cái nhìn, hình thành tá kinh nghiệm quá khứ, có thể tỏ ra hiểu nhầm và rồi làm những đá báo tá biệt thành sự thật.

Ngay cả khi một số diễn viên gốc nguyên, thì họ những quốc gia đã thay đổi đáng kể từ năm 1979 và còn tiếp tục chuyển đổi. Quan hệ Việt - Trung, giống như mọi mối quan hệ, vẫn còn là "công trình dang dở".

Vá tác giả: Tán sĩ Ang Cheng Guan hiện làm việc ở Viện Giáo dục Quốc gia Singapore sau thời gian làm người đi đáng đáu Việt Nam Nghiên cứu Chiến lược và Quốc phòng của Đại học Công nghệ Nanyang (NTU). Ông là tác giả của nhiều sách về cuộc chiến Việt Nam, trong đó có Vietnamese Communist Relations with China and the Second Indo-China Conflict, 1956-1962 (1997), và Ending the Vietnam War: The Vietnamese Communists' Perspective (2004).

Bài viết riêng cho BBCVietnamese.com từ Singapore